

ΝΙΚΟΣ Α. ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ
Αθ. Αργυρού 16
Σέρρες 621 24
Τηλ. 2321025778
e-mail: nikos_paschaloudis@yahoo.gr
Θέμα: Η γλώσσα της Νιγρίτας

Σέρρες 23/4/2019

Προς
Τις Διευθύνσεις των εφημερίδων
Σερρών και Νιγρίτας

Η γλώσσα της Νιγρίτας

Αγαπητοί/ές

Παίρνω αφορμή, για την αποστολή αυτής της επιστολής, από δημοσιεύματα του τύπου σχετικά με την δίκη στο Πρωτοδικείο Σερρών για την αναγνώριση ενός Πολιτιστικού Σωματείου με τον τίτλο «Σύλλογος Εντοπίων Σερρών ...».

Αντιπαρέρχομαι τα σχετικά με τον ορισμό της εντοπιότητας και τους σκοπούς του συλλόγου και θα σταθώ στην μαρτυρία της καθηγήτριας πανεπιστημίου η οποία κατέθεσε, ότι τάχα στη Νιγρίτα μιλούν όλοι σλαβικά. Δεν θα επεκταθώ σε χαρακτηρισμούς του λόγου της κ. καθηγήτριας, θα την παραπέμψω, όμως, μαζί και τους ανθρώπους του συλλόγου που επιζητήσανε την μαρτυρία της, στο βιβλίο μου «ΤΑ ΤΕΡΠΙΝΙΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΝΙΓΡΙΤΙΝΑ», στο οποίο καταγράφεται λεπτομερώς η γλώσσα που μιλούσαν και μιλούν οι ντόπιοι στη Νιγρίτα και ευρύτερα στη Βισαλτία, τη γλώσσα που δηλώνει τη συνέχεια και την πραγματική ταυτότητά των Νιγριτινών και γενικότερα των ντόπιων Βισαλτών, γλώσσα εξαιτίας της οποίας οι Τούρκοι έλεγαν τη Νιγρίτα «Μικρή Ελλάδα». Αν θέλουν πραγματικά να μάθουν ποια γλώσσα μιλούν στη Νιγρίτα, μπορούν να αναζητήσουν την 2^η έκδοση του βιβλίου μου στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.nikospaschaloudis.gr, όπου είναι ελεύθερη η πρόσβαση.

Εκεί θα πληροφορηθούν ότι η γλώσσα της Νιγρίτας είναι ένα ιδίωμα της ελληνικής γλώσσας, που έχει την αφετηρία του στην αρχαία ελληνική γλώσσα, με την πανάρχαια καταγραφή (από τον 15ο π.Χ. αιώνα στις αχαικές πινακίδες της Κνωσού και της Πύλου). Την αδιάκοπη και

διαχρονική της συνέχεια την δηλώνουν οι αρχαίες επιβιώσεις λέξεων στο ιδίωμα, επιβιώσεις μάλιστα που δεν παρατηρούνται στην κοινή ελληνική γλώσσα. Θα δουν ότι το γλωσσικό ιδίωμα της Τερπνής και της Νιγρίτας θυμίζει την Ιλιάδα του Ομήρου και την Οδύσσεια και τις επιγραφές της αρχαίας δωρικής διαλέκτου σε διάφορα ανασκαφικά ευρήματα, όταν η παρακολούθησή της γίνεται μέσα από το πλούσιο και ακριβολόγο αυτό λεξικό. Θα δουν ότι στο γλωσσικό ιδίωμα της Τερπνής και της Νιγρίτας ανευρίσκονται όχι μόνο γνωστές και θησαυρισμένες στα λεξικά της αρχαίας ελληνικής, αλλά ακόμη και τελείως αθησαύριστες και άγνωστες, αδιαφιλονείκτες όμως, αρχαίες ελληνικές λέξεις και μάλιστα και ιδιωματοικές μακεδονικές δωρικές, διότι η αρχαία μακεδονική γλώσσα ήταν ένα από τα ιδιώματα της δωρικής διαλέκτου. Τέτοια λέξη, για παράδειγμα που φαίνεται στον πρόλογο του βιβλίου, είναι το δωρικό επίθετο άσαμόραστος, και σημαίνει «αυτός που τον χτυπάς απ' έξω, αλλά αυτός από μέσα δεν δίνει κανένα σήμα της παρουσίας του ή της ταυτότητάς του, [ά + σάμα (δωρική λέξη που σημαίνει σήμα) + ραστὸς (πανελλήνια λέξη που ανευρίσκεται στα έπη του Ομήρου και σημαίνει πληττόμενος)].

Θα βρουν αν θέλουν, ταξινομημένες λεπτομερείς πληροφορίες για την προέλευση των λέξεων στη σελ. 31. Θα βρουν, για παράδειγμα, αναφορές σε λέξεις που δεν επιβίωσαν στην κοινή ελληνική, όπως η λέξη μύχλα (=ερωτιάρα), για την οποία δεν ξέρουμε πότε εγκαταλείφθηκε στην ομιλούμενη γλώσσα, οι ντόπιοι Βισάλτες όμως την κράτησαν στα τραγούδια τους, στον στίχο «η μία ήταν μύχλα ρούσα», κι ας μην ήξεραν τη σημασία της. Θα δουν τις ξαλφές, τις ασημόχρωμες δηλαδή λεπτές ταινίες με τις οποίες στολίζουν τις νύφες, [από το αρχαίο ρήμα ἐξάλω = τιμώ κάποιον, κάνω κάποιον να λάμπει], θα δουν τη λιβάδα, το άσπρο χρώμα που παίρνει το τσίπουρο, όταν χύνουμε μέσα του νερό, [από το αρχαίο ρήμα λείβω (= χύνω, εκχέω, κάνω σπονδή) > λιβάς > γεν. λιβάδος], θα δουν τη λέξη κνάπ(ι) που σημαίνει σπάγκος [από το αρχαίο ρήμα κνάπτω (= λαναρίζω μαλλιά, ετοιμάζω για κλώσιμο τα μαλλιά)], καθώς και πάρα πολλές άλλες, τόσο πολλές και τόσο αρχαίες που προκαλούν κατάπληξη.

Και για να μην επεκτείνομαι άλλο, τους παραπέμπω στον πίνακα 6 της σελίδας 53, όπου καταχωρίζονται πάνω από 200 λέξεις, για την ενδιαφέρουσα σχέση τους με την αρχαία ελληνική γλώσσα.

Θα δουν τελικά αναφορές στην προέλευση του γλωσσικού υλικού του βιβλίου από άλλες γλώσσες. Θα πληροφορηθούν έτσι, ότι ανάμεσα στα πάνω από 8300 ιδιωματοικά λήμματα υπάρχουν μόνο 52 λέξεις σλαβικές μαζί με τις αλβανικές. Όσο αφορά στην τουρκική γλώσσα, η καταμέτρηση στο γράμμα «Κ» της 1^{ης} έκδοσης έδειξε, ότι το πλήθος τους είναι περίπου ίδιο με αυτό στην κοινή ελληνική γλώσσα. Θα δουν ακόμη στον πίνακα των

τοπωνυμίων στη σελ. 54, ότι ανάμεσα στα 457 καταγραμμένα τοπωνύμια της Νιγρίτας και Τερπνής υπάρχουν μόνο 5 σλαβικά. Αυτά είναι τα σλαβικά, που όπως κατέθεσε στο δικαστήριο η μάρτυρας καθηγήτρια πανεπιστημίου ομιλούν στη Νιγρίτα.

Θα μπορούσα μάλιστα να τους στείλω ηλεκτρονικά αποσπάσματα από τις ομιλίες των φιλόλογων, που παρουσίασαν το βιβλίο στις Σέρρες και στη Νιγρίτα, καθώς και κριτικές που είδαν το φως της δημοσιότητας μετά την 1^η έκδοση του βιβλίου. Σε όλα αυτά τα κείμενα εδραιώνεται η εγκυρότητα του βιβλίου.

Νίκος Λ. Πασχαλούδης

Υ.Γ. Μου κάνει εντύπωση ότι μια κυρία με υψηλό επιστημονικό και ακαδημαϊκό τίτλο, εντελώς αβασάνιστα και αντιεπιστημονικά, χωρίς την παραμικρή έρευνα, χαρακτηρίζει σλαβόφωνους τους κατοίκους μιας περιοχής στην οποία από τα ομηρικά χρόνια μέχρι σήμερα ομιλείται αδιάσπαστα η ελληνική γλώσσα.